

Edorsed by:

WYTYCZNE SEPA

PRAKTYCZNE WYTYCZNE DOTYCZĄCE WDROŻENIA ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 260/2012 Z DNIA 14 MARCA 2012 R. USTANAWIAJĄCEGO WYMOGI TECHNICZNE I HANDLOWE W ODNIESIENIU DO POLECEŃ PRZELEWU I POLECEŃ ZAPŁATY W EURO ORAZ ZMIENIAJĄCEGO ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 924/2009

SŁOWO WSTĘPNE

Dnia 31 marca 2012 r., w którym weszło w życie Rozporządzenie 260/2012, powszechnie znane jako Rozporządzenie Migracji do SEPA, stanowi krytyczny etap kluczowy w 10-letniej działalności branżowej i regulacyjnej ukierunkowanej na rozwój i realizację nieodpartej wizji Jednolitego Rynku z jednolitym obszarem płatności dla płatności detalicznych w euro.

Jednym z krytycznych czynników sukcesu w odniesieniu do Rozporządzenia w zakresie pobudzenia dążeń w kierunku efektywnego i zharmonizowanego obszaru SEPA będzie na koniec tej podróży spójność z tym, co dostawcy usług płatniczych i ich klienci rozumieją pod kluczowymi wymaganiami przewidzianymi w Rozporządzeniu podczas realizowania swoich zadań z zakresu zgodności i przygotowaniach do pierwszej kluczowej daty przejścia na Schematy SEPA, która została wyznaczona na dzień 1 lutego 2014 r.

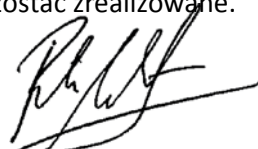
Innym ważnym czynnikiem sukcesu będzie możliwość szybkiej wymiany informacji na rynku na temat decyzji podejmowanych w poszczególnych krajach w odniesieniu do różnych opcji transakcji przewidzianych w Rozporządzeniu.

W tym kontekście Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności (PREG) przy Europejskiej Federacji Bankowej współpracowała nad tekstem Rozporządzenia ze wszystkimi członkami, a także z Europejską Radą ds. Płatności (EPC), Europejskim Stowarzyszeniem Banków Spółdzielczych (EACB), organizacjami płatniczymi MasterCard i Visa. Kroczy ona po pomyślnie przetartych szlakach przez poprzednią grupę – Grupę Ekspertów ds. Dyrektywy ws. usług płatniczych – ustanowionej w momencie wejścia w życie odnośnej dyrektywy w 2009 r. Celem Grupy Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności jest sformułowanie dla rynku praktycznych wytycznych dotyczących wdrożenia Rozporządzenia SEPA w oparciu o szeroko zakrojone konsultacje z instytucjami branżowymi oraz informacje uzyskiwane w drodze dialogu z innymi kluczowymi instytucjami i stronami zainteresowanymi.

Niniejszy dokument zawiera wytyczne, których celem jest wsparcie na wysokim poziomie banków i ich klientów w zakresie zarówno interpretacji, jak i praktycznego zastosowania Rozporządzenia SEPA. Niniejszy dokument nie stanowi wyczerpującego opracowania przedmiotowego zagadnienia, a raczej omówienie określonych kwestii, które były przedmiotem dyskusji podczas prac Grupy Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności i/lub często zadawanych pytań pochodzących z rynku.

Niezależnie od niniejszego podstawowego dokumentu Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności będzie prowadzić uzupełniający wykaz często zadawanych pytań na podstawie na bieżąco otrzymywanych informacji z rynku oraz informacji na temat procedur wdrażania Rozporządzenia w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej w miarę ich napływania – powyższe informacje będą dostępne w formie odrębnych oraz okresowo, w miarę konieczności, aktualizowanych opracowań.

Jako Przewodniczący Grupy Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności mam w imieniu Grupy nadzieję, że dokument ten będzie wartościowy dla odbiorców i odegra istotną rolę w inspirowaniu spójnych i efektywnych metod wdrażania Rozporządzenia we wszystkich państwach należących do UE/EOG oraz pomoże sprawić, by istotne korzyści, których oczekujemy w rezultacie zharmonizowanego wdrożenia SEPA, będą mogły rzeczywiście zostać zrealizowane.

Ruth Wandhöfer
Chair PREG

Global Head of Regulatory & Market Strategy Cit

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE.....	2
1 O EUROPEJSKIEJ FEDERACJI BANKOWEJ ORAZ GRUPIE EKSPERTÓW DS. KONTROLI I NADZORU PŁATNOŚCI.....	4
1.1 Prezentacja Europejskiej Federacji Bankowej (EBF)	4
1.2 Prezentacja Grupy Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności (PREG).....	4
2 INFORMACJE O DOKUMENCIE	5
2.1 Cel/ charakter Wytycznych SEPA	5
2.2 Oświadczenie o zrzeczeniu się odpowiedzialności.....	5
3 STRUKTURA I OMÓWIENIE ROZPORZĄDZENIA.....	6
3.1 Prezentacja Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA)	6
3.2 Kontekst Rozporządzenia SEPA.....	6
3.3 Kluczowe etapy i daty dotyczące Rozporządzenia	7
4 KOMENTARZ DO KLUCZOWYCH POSTANOWIEŃ ROZPORZĄDZENIA	9
Artykuł 1 ust. 1 – Przedmiot i zakres.....	9
Artykuł 1 ust. 2 – Transakcje wyłączone z zakresu Rozporządzenia	10
Artykuł 2 – Definicje.....	11
Artykuł 3 – Zdolność odbiorcza	12
Artykuł 4 – Interoperacyjność.....	12
Artykuł 5 – Wymogi dotyczące transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty	14
Artykuł 7 – Ważność upoważnień i prawo do zwrotu kwoty transakcji	18
Artykuł 8 – Opłaty interchange od transakcji poleceń zapłaty	19
Artykuł 9 – Dostępność płatności	20
Artykuł 10 – Właściwe organy	20
Artykuł 11 – Sankcje.....	20
Artykuł 16 – Przepisy przejściowe.....	21
Artykuł 17 – Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 924/2009	22
5 WYKAZ AKRONIMÓW.....	23

PRAKTYCZNE WYTYCZNE DOTYCZĄCE WDROŻENIA ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 260/2012 Z DNIA 14 MARCA 2012 R. USTANAWIAJĄCEGO WYMOGI TECHNICZNE I HANDLOWE W ODNIESIENIU DO POLECEŃ PRZELEWU I POLECEŃ ZAPŁATY W EURO ORAZ ZMIENIAJĄCEGO ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 924/2009

1 O EUROPEJSKIEJ FEDERACJI BANKOWEJ ORAZ GRUPIE EKSPERTÓW DS. KONTROLI I NADZORU PŁATNOŚCI

1.1 Prezentacja Europejskiej Federacji Bankowej (EBF)

Europejska Federacja Bankowa (EBF), utworzona w 1960 r., jest organizacją działającą na rzecz europejskiego sektora bankowego (w państwach należących do Unii Europejskiej i Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu), która reprezentuje interesy niemal 5000 europejskich banków: dużych i małych, hurtowych i detalicznych, lokalnych i transgranicznych instytucji finansowych. Europejska Federacja Bankowa jest zaangażowana we wspieranie polityki UE w celu propagowania jednolitego rynku w dziedzinie usług finansowych w ogóle, a w szczególności w działalności bankowej. Europejska Federacja Bankowa podejmuje działania na rzecz swobodnej i uczciwej konkurencji na terenie Unii Europejskiej oraz rynkach światowych, a także wspiera banki w ich dążeniach do podniesienia wydajności i konkurencyjności.

1.2 Prezentacja Grupy Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności (PREG)

Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności (PREG) została ustanowiona w 2010 r. jako zespół mający kontynuować działania Grupy Ekspertów ds. Dyrektywy ws. usług płatniczych (PSD) przy Europejskiej Federacji Bankowej.

Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności wspiera państwa należące do Europejskiej Federacji Bankowej w zakresie ogólnounijnych inicjatyw regulacyjnych, które mogą oddziaływać w obszarze transakcji bankowych dotyczących płatności. Za zgodą Komitetu ds. Systemów Płatności przy Europejskiej Federacji Bankowej Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności opracowała wspólne stanowisko w kwestiach, które wchodzą w zakres kompetencji grupy przy jednoczesnym zapewnieniu, że zarówno władzom unijnym, jak i krajowym zostanie przedstawiona spójna opinia na temat zagadnień branżowych oraz że stosownym instytucjom z branży bankowej zostaną przekazane informacje dotyczące sposobu wdrożenia opracowanych wytycznych zgodnie z zasadami najlepszych praktyk.

Ponadto Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności zapewnia na rzecz członków Europejskiej Federacji Bankowej (i nie tylko) spójną i przejrzystą interpretację nowych aktów prawnych wprowadzanych w Unii Europejskiej. W tym celu Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności koncentruje swoje działania na opracowywaniu propozycji dotyczących ogólnounijnych wytycznych branżowych i praktyk rynkowych w odniesieniu do wybranych kwestii, w przypadku których zachodzi potrzeba przygotowania takich zaleceń. Jednym z celów powyższych działań jest opracowanie praktycznych instrukcji dotyczących kluczowych kwestii w oparciu o rezultaty współpracy Grupy Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności z władzami UE i/lub rezultaty procesu gromadzenia informacji na temat zmian na poziomie krajowym i dyskusji w tym zakresie w ramach Grupy Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności oraz szerzej pojętej wspólnoty Europejskiej Federacji Bankowej. Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności może również opracowywać w odniesieniu do wybranych kwestii propozycje dotyczące wytycznych w sprawie wdrożenia „najlepszych praktyk” branżowych na potrzeby wsparcia zharmonizowanego podejścia w przypadku zaistnienia takiej potrzeby rynkowej.

Grupa Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności koordynuje swoje działania z pracami Europejskiej Rady ds. Płatności (EPC).

2 INFORMACJE O DOKUMENCIE

2.1 Cel/ charakter Wytycznych SEPA

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie są zgodne z najlepszym rozumieniem Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego Rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (dalej zwanego „Rozporządzeniem ws. Dat Końcowych SEPA”) przez Grupę Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności. Niniejszy dokument, przygotowany z myślą o dostawcach usług płatniczych (PSP), a także użytkownikach usług płatniczych (PSU), zwłaszcza użytkownikach korporacyjnych, ma na celu doprecyzowanie oraz objaśnienie w kategoriach praktycznych wpływu powyższego Rozporządzenia na różne aspekty operacyjne.

Celem niniejszych wytycznych jest precyzyjne wytłumaczenie postanowień, które, w przypadku braku dodatkowych wyjaśnień oraz w zestawieniu z istniejącymi przepisami, mogą stanowić źródło niespójnej interpretacji i sprzecznych procedur wdrożeniowych.

Niniejszy dokument został podzielony na następujące rozdziały:

- Kontekst SEPA oraz Rozporządzenia SEPA,
- Tabela, w której przedstawiono wszystkie kluczowe etapy i daty dotyczące Rozporządzenia SEPA,
- Komentarze do kluczowych postanowień zawartych w tekście,
- Załączniki zawierające:
 - Wykaz często zadawanych pytań (FAQ);

Powyższy wykaz nie został uwzględniony w niniejszej wersji dokumentu, jednakże zostanie dołączony w momencie uzyskania stosownych informacji;

- Tabela schematów „niszowych”, w przypadku których państwa członkowskie podejmują decyzję o zastosowaniu zgodnie z art. 16 ust. 3 przejściowego przepisu dotyczącego możliwości odstępstwa od niektórych lub wszystkich wymagań przewidzianych w art. 6 ust. 1 i 2;
- Tabela ze szczegółowymi informacjami na temat państw członkowskich, które zdecydowały się skorzystać z odstępstwa przewidzianego w art. 16 ust. 1 w celu zapewnienia swoim dostawcom usług płatniczych możliwości świadczenia usług w zakresie konwersji w odniesieniu do krajowych transakcji płatniczych;
- Wszelkie dodatkowe przepisy obowiązujące w państwach członkowskich wprowadzone z myślą o harmonizacji prawa krajowego z wymaganiami, o których mowa w art. 9, dotyczącymi dostępności płatności.

2.2 Oświadczenie o rzeczeniu się odpowiedzialności

Autorzy niniejszego opracowania nie przyjmują żadnej odpowiedzialności z tytułu szkód, niezależnie od charakteru tychże, spowodowanych lub poniesionych przez osoby polegające na niniejszym dokumencie i zawartych w nim wytycznych.

Żadna z informacji zawartych w niniejszym dokumencie nie stanowi porady prawnej, a przedstawione wytyczne nie mają charakteru przepisu prawnego. Informacje i wytyczne zawarte w niniejszym dokumencie zostały zebrane lub opracowane w oparciu o wiedzę i doświadczenie zdobyte przez członków Grupy Ekspertów ds. Kontroli i Nadzoru Płatności w okresie pracy w charakterze ekspertów ds. kontroli i nadzoru płatności. Przedstawione wytyczne zostały przygotowane z myślą o wsparciu podmiotów w branży bankowej w ich codziennych działaniach związanych z wdrożeniem Rozporządzenia ws. Dat Końcowych SEPA. Decyzje w kwestiach dotyczących wdrożenia i ostatecznej interpretacji Rozporządzenia ws. Dat Końcowych SEPA należą do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Dostawcy usług płatniczych muszą sami ustalić, w jakim stopniu niniejsze wytyczne mają zastosowanie do ich sytuacji, oferowanych przez nich produktów i usług.

¹ Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L94/22 z dnia 30 marca 2012 r.

3 STRUKTURA I OMÓWIENIE ROZPORZĄDZENIA

3.1 Prezentacja Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA)

Jednolity Obszar Płatności w Euro (SEPA) to inicjatywa integracyjna Unii Europejskiej (UE) w obszarze płatności. Według geograficznej definicji Europejskiej Rady ds. Płatności (EPC) do obszaru SEPA należy obecnie 27 państw członkowskich UE, 3 państwa z Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), a także Szwajcaria, Monako, terytorium zamorskie Majotta i wspólnota terytorialna Saint-Pierre i Miquelon. Obszar SEPA został stworzony z myślą o harmonizacji rynku płatności w całej Europie poprzez zastosowanie wspólnych procedur i standardów dla płatności w euro. Na terenie SEPA klienci banków mogą dokonywać płatności w euro w różnych krajach przy takich samych podstawowych prawach i obowiązkach.

Po wprowadzeniu banknotów i monet euro w 2002 r. rządy państw członkowskich Unii Europejskiej, Komisja Europejska oraz Europejski Bank Centralny (ECB) zogniskowały swoje działania na integracji rynku płatności w euro i konsekwentnie wzywały instytucje i spółki z branży płatności o podtrzymanie wspólnej waluty poprzez opracowanie zharmonizowanych schematów płatniczych i ram prawnych dla płatności w euro.

Jednym z aspektów SEPA jest odejście od istniejących krajowych schematów płatniczych dla poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro na rzecz ogólnoeuropejskiego schematu płatniczego dla poleceń przelewu i poleceń zapłaty umożliwiającego płatności transgraniczne w euro w stopniu równie skutecznym. Jednakże SEPA nie dotyczy tylko transakcji transgranicznych, lecz również ma stanowić podstawę pełnozakresowej integracji krajowych rynków płatności.

3.2 Kontekst Rozporządzenia SEPA

Dnia 16 grudnia 2010 r. Komisja Europejska opublikowała propozycję w sprawie „*Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009*”. Powyższa inicjatywa została podjęta ze względu na to, iż dostrzeżono, że podejmowane przez branżę bankową wysiłki na rzecz samoregulacji, które początkowo miały zapewnić przejście do ogólnounijnych schematów w oparciu o czynniki rynkowe, będą niewystarczające w celu spowodowania stosownej zmiany na rynku.

Rozporządzenie zostało oficjalnie przyjęte przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej odpowiednio w dniach 14 i 28 lutego 2012 r. Tekst rozporządzenia został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 30 marca 2012 r. natomiast samo rozporządzenie weszło w życie następnego dnia, tzn. 31 marca 2012 r.

Jednym z zasadniczych celów Rozporządzenia SEPA jest zapewnienie, że do przejścia dostawców oraz użytkowników usług płatniczych na ogólnounijny system poleceń przelewu i poleceń zapłaty będą mieć zastosowanie takie same warunki i wymagania.

Rozporządzenie wprowadza następujące kluczowe zmiany, które zostaną bardziej szczegółowo omówione w dalszej części niniejszego dokumentu:

- **Jedna data końcowa:** w Rozporządzeniu wskazano dzień 1 lutego 2014 r. jako termin, z upływem którego wszystkie krajowe systemy poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro należy zastąpić przez Polecenia Przelewu SEPA (SCT) oraz Polecenia Zapłaty SEPA (SDD);
- Format komunikatów przekazywanych pomiędzy bankami oraz do/ przez użytkowników usług płatniczych przy przesyłaniu lub otrzymywaniu płatności w plikach powinien być zgodny z normą **ISO 20022 XML**;
- **Kod identyfikacyjny instytucji (BIC):** Wymóg przedstawienia przez dostawcę usług płatniczych kodu identyfikacyjnego BIC przy inicjalizacji transakcji płatniczej zostanie usunięty;
- **Interoperacyjność** techniczna pomiędzy systemami płatniczymi z zastosowaniem norm i standardów opracowanych przez międzynarodowe lub europejskie komitety normalizacyjne;
- **Zdolność odbiorcza w całej Europie** dla dostawców usług płatniczych mających zdolność odbiorczą dla krajowych transakcji w oparciu o polecenie przelewu i polecenie zapłaty;
- **Wielostronne opłaty interchange (MIF)** zostaną zniesione w przypadku poleceń zapłaty z wyjątkiem opłat od tzw. R-transakcji², które będą dopuszczalne w ściśle określonych sytuacjach;
- **Środki ochronne** dla konsumentów w zakresie poleceń zapłaty;
- Postanowienia w sprawie **dostępności płatności**, które umożliwią użytkownikom usług płatniczych ustanowienie rachunku płatniczego w dowolnym z krajów należących do UE/EOG.

3.3 Kluczowe etapy i daty dotyczące Rozporządzenia

Jako rozporządzenie postanowienia Rozporządzenia SEPA bezpośrednio weszły w życie we wszystkich państwach członkowskich UE w dniu 31 marca 2012 r. i nie wymagają dodatkowej transpozycji na poziomie krajowym. Ponadto Rozporządzenie to dotyczy również państw należących do EOG. Jednakże w tych państwach Rozporządzenie nie ma bezpośredniego zastosowania, lecz stanowi raczej etap pośredni, niezbędny w celu jego wdrożenia [patrz komentarz do art. 1 ust. 1]. Należy zauważyć, że geograficzny zakres obowiązywania Rozporządzenia jest odmienny od geograficznej definicji SEPA według Europejskiej Rady ds. Płatności – Rozporządzenie UE obowiązuje w 27 państwach członkowskich UE oraz dotyczy pozostałych trzech państw tworzących EOG, jednakże nie ma zastosowania do pozostałych państw należących do obszaru SEPA według definicji Europejskiej Rady ds. Płatności.

Rozporządzenie może zawierać wiele terminów, które należy przestrzegać. W poniższej tabeli podano najważniejsze daty.

² *Przyp. tłum.* W przypadku terminu „R-transakcje” litera „R” może oznaczać w języku angielskim "reject" (odrzuć), "refusal" (odmowa), "return" (zwrot), "reversal" (storno), "revocation" (unieważnienie, wycofanie) lub "request for cancellation" (wniosek o anulowanie).

Data	Działanie	Artykuł
31 marca 2012 r.	<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązkowa zdolność odbiorcza w państwach członkowskich należących do strefy euro • Dostępność płatności • Zmiany do rozporządzenia 924/2009 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 • 9 • 17 (§ 1, 2 i 3)
1 listopada 2012 r.	Brak wielostronnych opłat interchange od bezpośrednich transgranicznych transakcji polecenia zapłaty	art. 6 ust. 3
1 lutego 2013 r.	Zawiadomienie właściwych organów odpowiedzialnych za zgodność z Rozporządzeniem	art. 10 ust. 2
1 lutego 2013 r.	Państwa Członkowskie mają opracować zasady nakładania sankcji z tytułu naruszenia Rozporządzenia	art. 11 ust. 1
1 lutego 2013 r.	Zawiadomienie organów odpowiedzialnych za rozpatrywanie skarg w drodze postępowania pozasądowego oraz procedury przyznawania zadośćuczynienia	art. 12 ust. 2
1 lutego 2013 r.	Państwa członkowskie mają poinformować Komisję Europejską o ewentualnym zamiarze skorzystania z możliwości odstąpienia, o której mowa w art. 16 ust. 1, 3, 4, 5 i 6.	art. 16 ust. 7
1 lutego 2014 r.	Data Końcowa „dotychczasowych” krajowych poleceń przelewu i poleceń zapłaty. Obowiązek spełnienia wymagań technicznych dotyczących schematów ogólnoeuropejskich	art. 6 ust. 1 i 2
1 lutego 2014 r.	Zniesienie obowiązku przekazywania kodu BIC wymaganego w przypadku krajowych transakcji płatniczych (chyba że państwo członkowskie zdecyduje się skorzystać z możliwości odstąpienia na mocy art. 16 ust. 6)	art. 5 ust. 7
1 lutego 2014 r.	Wymóg interoperacyjności w odniesieniu do państw w strefie euro	art. 4
1 lutego 2014 r.	Data Końcowa wydawania nowych upoważnień dla transakcji polecenia zapłaty w oparciu o format krajowy	art. 7 ust. 1
1 lutego 2016 r.	Zniesienie obowiązku przekazywania kodu BIC wymaganego w przypadku transgranicznych transakcji płatniczych	art. 5 ust. 7
1 lutego 2016 r.	Koniec okresu przejściowego w zakresie oferowania usług konwersji BBAN/IBAN przez dostawców usług płatniczych w odniesieniu do płatności krajowych (zależnie od państwa członkowskiego)	art. 16 ust. 1
1 lutego 2016 r.	Koniec okresu przejściowego dla „dotychczasowych” produktów niszowych z łącznym udziałem w rynku poniżej 10% wszystkich krajowych transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty (zależnie od państwa członkowskiego)	art. 16 ust. 3
1 lutego 2016 r.	Koniec okresu przejściowego dla transakcji płatniczych generowanych z zastosowaniem karty płatniczej w punkcie sprzedaży (np. niemiecki „Elektronisches Lastschriftverfahren” (ELV) (zależnie od państwa członkowskiego)	art. 16 ust. 4
1 lutego 2016 r.	Koniec okresu przejściowego dla wyjątków w zakresie obowiązkowego przekazywania komunikatów w formacie ISO 20022 XML dla płatności połączonych (zależnie od państwa członkowskiego)	art. 16 ust. 5

Artykuł 1 ust. 1 – Przedmiot i zakres

1. Niniejsze Rozporządzenie ustanawia przepisy dotyczące transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro w Unii, w przypadku gdy zarówno dostawca usług płatniczych płatnika, jak i dostawca usług płatniczych odbiorcy znajdują się w Unii, lub w przypadku gdy jedyny dostawca usług płatniczych uczestniczący w transakcji płatniczej znajduje się w Unii.

Komentarz: Należy zauważyć, że wszystkie postanowienia zawarte w Rozporządzeniu dotyczą wyłącznie transakcji przeprowadzanych w euro.

Zakres Rozporządzenia obejmuje wyłącznie transakcje, w przypadku których obydwaj dostawcy usług płatniczych „znajdują się w Unii” lub „jeden dostawca usług płatniczych uczestniczący w transakcji płatniczej znajduje się w Unii”. „Dostawcą usług płatniczych znajdującym się w Unii” należy rozumieć w sposób wskazany przez Komisję Europejską w Nocie z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie zastosowania art. 8 Rozporządzenia (WE) nr 924/2009. Dlatego też istotną kwestią jest tutaj w większym stopniu to, gdzie dostawca usług płatniczych świadczy usługi niż to, gdzie, np. znajduje się jego siedziba.

Z geograficznego punktu widzenia Rozporządzenie SEPA jest unijnym aktem prawnym, który dotyczy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i będzie mieć zastosowanie w państwach należących do Unii Europejskiej, a dodatkowo w Islandii, Liechtensteinie i Norwegii po włączeniu treści Rozporządzenia do Załączników do Porozumienia EOG. Należy zauważyć, że zgodnie z obecnie obowiązującą definicją geograficzną SEPA Europejskiej Rady ds. Płatności do obszaru SEPA należą również Monako i Szwajcaria. Jednakże, biorąc pod uwagę, że Monako, Szwajcaria, terytorium Majotty, wspólnota terytorialna Saint-Pierre i Miquelon nie należą do UE/EOG, nie mają one obowiązku przyjęcia Rozporządzenia SEPA, co oznacza, że (przykładowo) dostawcy usług płatniczych znajdujący się w tych krajach i oferujący usługi z zakresu poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro nie mają obowiązku posiadać zdolności odbiorczej w odniesieniu do płatności zgodnych z wymaganiami przewidzianymi w Rozporządzeniu. Niemniej jednak dostawcy usług płatniczych z tych krajów będący uczestnikami schematów SEPA Europejskiej Rady ds. Płatności mają obowiązek uwzględnić zmiany obecnie wprowadzane do zbioru przepisów dotyczących takich schematów, aby zapewnić spójność z Rozporządzeniem SEPA.

Mówiąc ogólniej, należy pamiętać, że Rozporządzenie w żadnym wypadku nie uniemożliwia klientom znajdującym się poza granicami UE/EOG czerpania korzyści z SEPA poprzez korzystanie z usług świadczonych przez dostawców usług płatniczych znajdujących się na obszarze SEPA. Powyższe jest aktualne również, gdy chodzi o dostawców usług płatniczych będących klientami dostawcy usług płatniczych znajdującym się na terenie UE i przestrzegającym zasad SEPA lecz podlegającym przepisom o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz innym przepisom dotyczącym przestrzegania uregulowań, a także obowiązkowi przestrzegania konwencji dotyczących zbiorów danych SEPA.

Ponadto postanowienia zawarte w Rozporządzeniu mają jednoznacznie zastosowanie również do „transakcji wewnętrznych” (tzn. płatności dokonywanych w obrębie jednego dostawcy usług płatniczych), jeżeli są to transakcje z udziałem klienta. Jednakże należy zaznaczyć, że zgodnie z wymaganiami, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b) stanowiącym, że dostawcy usług płatniczych mają obowiązek stosować formaty komunikatów wskazane w normie XML ISO 20022 „przy przekazywaniu transakcji płatniczych do innego dostawcy usług płatniczych lub za pośrednictwem systemu płatności detalicznych”, takie formaty techniczne nie muszą być stosowane przez dostawców usług płatniczych w przypadku „transakcji wewnętrznych” (tzn. jeżeli płatnikiem i odbiorcą dostawcy usług płatniczych jest ta sama instytucja, a proces przetwarzania płatności zachodzi z punktu widzenia pojedynczego dostawcy usług płatniczych wyłącznie w systemach wewnętrznych).

³ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/reg-924_2009/application_art8_en.pdf

⁴ Konieczna Decyzja Wspólnego Komitetu EOG w celu zmiany Załącznika XII do Porozumienia EOG (Swobodny przepływ kapitału).

Artykuł 1 ust. 2 – Transakcje wyłączone z zakresu Rozporządzenia

(a) transakcje płatnicze przeprowadzane między dostawcami usług płatniczych i w ramach dostawców usług płatniczych, w tym również między ich agentami lub filiami, na ich własny rachunek;

Komentarz: Powyższe postanowienie dotyczące transakcji wyłączonych z zakresu Rozporządzenia ma na celu wskazać jednoznacznie, że Rozporządzenie nie dotyczy transakcji płatniczych, w których na żadnym etapie płatności nie bierze udziału użytkownik usług płatniczych niezależnie od tego, czy jako płatnik czy odbiorca (tzw. transakcje międzybankowe/ między dostawcami usług płatniczych). Nie jest to jednakże równoznaczne ze stwierdzeniem, że takie transakcje nie mogą być realizowane z zastosowaniem schematów SEPA, a raczej, że zastosowanie schematów SEPA nie jest obowiązkowe.

(b) transakcje płatnicze przetwarzane i rozliczane przez systemy obsługujące płatności wysokokwotowe, z wyłączeniem transakcji polecenia zapłaty, w odniesieniu do których płatnik nie zażądał wyraźnie, aby zrealizowano je w systemie obsługującym płatności wysokokwotowe;

Komentarz: Ogólnie rzecz biorąc, wszystkie płatności w euro realizowane za pośrednictwem systemu obsługującego płatności wysokokwotowe (TARGET2, Euro1 i STEP1) zostały wyłączone z zakresu Rozporządzenia. Jedyny wyjątek stanowi sytuacja, kiedy w przypadku polecenia zapłaty płatnik jednoznacznie zwróci się o zrealizowanie płatności za pośrednictwem systemu obsługującego płatności wysokokwotowe przed dniem, w którym przypada data początkowa okresu obowiązywania wyłączeń z zakresu Rozporządzenia. Jednakże w kategoriach wpływu praktycznego należy zauważyć, że obecnie polecenia zapłaty nie są zazwyczaj przetwarzane za pośrednictwem systemu obsługującego płatności wysokokwotowe.

(c) transakcje płatnicze przy użyciu karty płatniczej lub podobnego urządzenia, w tym również wypłaty gotówki, chyba że karty płatniczej lub podobnego urządzenia używa się jedynie w celu wygenerowania informacji wymaganej do bezpośredniego dokonania polecenia przelewu lub polecenia zapłaty na rachunek płatniczy identyfikowany przez BBAN lub IBAN oraz z takiego rachunku płatniczego;

Komentarz: W kategoriach praktycznych powyższe postanowienie oznacza, że zakres Rozporządzenia nie obejmuje tradycyjnych transakcji przy użyciu karty płatniczej/ kredytowej z wyjątkiem niemieckiego systemu ELV (w którym karta stanowi źródło informacji o numerze rachunku płatnika przez rozpoczęciem transakcji polecenia zapłaty), który wchodzi w zakres Rozporządzenia.

Nie jest jasne, co należy rozumieć pod pojęciem „podobne urządzenie”. Można tutaj podać szereg przykładowych urządzeń z uwzględnieniem, np. systemów identyfikacji biometrycznej (identyfikacja na podstawie skanu siatkówki, odcisków palców itp.). Niezależnie od powyższego kluczowym aspektem jest to, że w każdym przypadku, kiedy zastosowanie „podobnego urządzenia” powoduje zainicjowanie transakcji polecenia przelewu lub polecenia zapłaty, taka transakcja wchodzi w zakres Rozporządzenia.

(d) transakcje płatnicze przy użyciu jakiegokolwiek urządzenia telekomunikacyjnego, cyfrowego lub informatycznego, jeżeli takie transakcje płatnicze nie skutkują poleceniem przelewu lub poleceniem zapłaty na rachunek płatniczy identyfikowany przez BBAN lub IBAN oraz z takiego rachunku płatniczego;

Komentarz: Zgodnie z komentarzem do art. 1 ust. 2 lit. c) powyżej kluczowym aspektem jest to, że w każdym przypadku, kiedy zastosowanie „podobnego urządzenia” powoduje zainicjowanie transakcji polecenia przelewu lub polecenia zapłaty, taka transakcja wchodzi w zakres Rozporządzenia.

Artykuł 2 – Definicje

Szczegółowa analiza źródła kluczowych definicji występujących w Rozporządzeniu została przedstawiona w Załączniku do niniejszych wytycznych. W skrócie:

- w Rozporządzeniu występuje szereg nowych definicji (w porównaniu do dostawcy usług płatniczych i Rozporządzenia (WE) nr 924/2009): (np.) **system obsługujący płatności wysokowartowe, system płatności detalicznych.**

- Niektóre definicje zostały poddane drobnym modyfikacjom (w porównaniu do dostawcy usług płatniczych i/lub Rozporządzenia (WE) nr 924/2009), np.: **polecenie zapłaty, transgraniczna transakcja płatnicza, krajowa transakcja płatnicza, płatnik, odbiorca, transakcja płatnicza.**

(1) "polecenie przelewu" oznacza krajową lub transgraniczną usługę płatniczą polegającą na uznaniu rachunku płatniczego odbiorcy, w przypadku gdy transakcja płatnicza lub seria transakcji płatniczych z rachunku płatniczego płatnika są dokonywane przez dostawcę usług płatniczych prowadzącego rachunek płatniczy płatnika na podstawie dyspozycji udzielonych przez płatnika;

(2) "polecenie zapłaty" oznacza krajową lub transgraniczną usługę płatniczą polegającą na obciążeniu rachunku płatniczego płatnika, w przypadku gdy transakcja płatnicza została zainicjowana przez odbiorcę na podstawie zgody udzielonej przez płatnika;

(3) "płatnik" oznacza osobę fizyczną lub prawną, która jest posiadaczem rachunku płatniczego i która składa zlecenie płatnicze z tego rachunku płatniczego lub – w przypadku braku rachunku płatniczego płatnika – osobę fizyczną lub prawną, która składa zlecenie płatnicze na rachunek płatniczy odbiorcy;

(4) "odbiorca" oznacza osobę fizyczną lub prawną, która jest posiadaczem rachunku płatniczego i która jest zamierzonym odbiorcą środków stanowiących przedmiot transakcji płatniczej;

(10) "transakcja płatnicza" oznacza działanie zainicjowane przez płatnika lub odbiorcę transferowanych środków pomiędzy rachunkami płatniczymi w Unii niezależnie od rodzaju leżących u ich podstaw zobowiązań między płatnikiem a odbiorcą;

Komentarz: Definicja „płatnika” wydaje się obejmować sytuacje, w których nie zawsze występuje rachunek płatniczy płatnika oraz w których, przykładowo, polecenia przelewu z płatnością gotówką w banku, które mogą być przetwarzane jako polecenia przelewu SEPA. Przeciwnie, jednakże, definicje „polecenia przelewu”, „polecenia zapłaty” oraz „transakcji płatniczej” wskazują bardzo jednoznacznie na konieczność „rachunku płatniczego” w odniesieniu do transakcji, które wchodzą w zakres Rozporządzenia. Rozumiemy, że taka sprzeczność wynika ze zmiany w tekście Rozporządzenia 260/2012 na końcowym etapie negocjacji pomiędzy instytucjami europejskimi. Biorąc pod uwagę taką jednoznaczną sprzeczność w tekście Rozporządzenia, najbardziej logicznym wnioskiem będzie stwierdzenie, że rachunek płatniczy jest konieczny w przypadku obu stron transakcji. Niezależnie od powyższego przekazy pieniężne zostały jednoznacznie wyłączone z zakresu Rozporządzenia zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. e).

(21) "upoważnienie" oznacza wyrażenie zgody i autoryzację ze strony płatnika udzieloną odbiorcy i (bezpośrednio lub pośrednio za pośrednictwem odbiorcy) dostawcy usług płatniczych odbiorcy w celu umożliwienia odbiorcy zainicjowania pobrania środków ze wskazanego rachunku płatniczego płatnika oraz w celu umożliwienia dostawcy usług płatniczych odbiorcy wykonania takich dyspozycji;

Komentarz: Należy zauważyć, że Rozporządzenie SEPA nie określa formy/ charakteru takiej zgody. Dlatego zgodnie z Dyrektywą ws. usług płatniczych taka zgoda jest przedmiotem porozumienia umownego. Przykładowo Rozporządzenie nie zabrania stosowania upoważnień udzielanych za pośrednictwem kanałów e & m lub upoważnień udzielanych telefonicznie, pod warunkiem że taki sposób udzielenia upoważnienia został uzgodniony w drodze umowy, a „upoważnienia, wraz z późniejszymi zmianami lub unieważnieniem były przechowywane przez odbiorcę lub przez podmiot trzeci w imieniu odbiorcy” (art. 5 ust. 3 lit. a) ppkt (ii)). Niemniej jednak w niektórych państwach członkowskich umowy ustne wydają się nie być wystarczające jako podstawa prawomocnego upoważnienia polecenia zapłaty, a ponadto Schematy Polecenia Zapłaty SEPA Europejskiej Rady ds. Płatności nie przewidują obecnie takiej możliwości. W takim zakresie, w jakim występują różnice pomiędzy istniejącymi przepisami prawa krajowego i praktykami krajowymi w zakresie dopuszczalnej formy zgody, należy wspierać zharmonizowane i pro-innowacyjne rezultaty, jeżeli zostały zweryfikowane i uspojnione w przy kolejnej nadarzającej się okazji.

Artykuł 3 – Zdolność odbiorcza

1. Dostawca usług płatniczych odbiorcy, który ma zdolność odbiorczą dla krajowej transakcji polecenia przelewu w ramach schematu płatności, musi mieć również zdolność odbiorczą zgodnie z zasadami unijnego schematu płatności dla transakcji polecenia przelewu zainicjowanych przez płatnika za pośrednictwem dostawcy usług płatniczych znajdującego się w którymkolwiek państwie członkowskim.

2. Dostawca usług płatniczych płatnika, który ma zdolność odbiorczą dla krajowej transakcji polecenia zapłaty w ramach schematu płatności, musi mieć również zdolność odbiorczą zgodnie z zasadami unijnego schematu płatności dla transakcji polecenia zapłaty zainicjowanych przez odbiorcę za pośrednictwem dostawcy usług płatniczych znajdującego się w którymkolwiek państwie członkowskim.

3. Ust. 2 ma zastosowanie jedynie do poleceń zapłaty, które są dostępne dla konsumentów jako płatników w ramach schematu płatności.

Komentarz: W powyższym artykule przyjęto podejście zastosowane w Rozporządzeniu 924/2009 w odniesieniu do poleceń zapłaty z uwzględnieniem również poleceń przelewu. Biorąc pod uwagę, że dzisiaj jedynym ogólnoeuropejskim schematem transakcji poleceń przelewu w euro jest schemat SEPA 1 Europejskiej Rady ds. Płatności, każdy bank/ dostawca usług płatniczych realizujący polecenia przelewu z zastosowaniem dotychczasowych krajowych schematów transakcji polecenia przelewu w euro musi zapewnić, że takie schematy są zgodne ze schematem Europejskiej Rady ds. Płatności poprzez zawarcie nowej umowy o uczestnictwie z Europejską Radą ds. Płatności (właściciel schematu) lub poprzez opracowanie nowego zgodnego schematu zgodnie z art. 4 ust. 4. Należy zauważyć, że art. 3 wszedł w życie w dniu 31 marca 2012 r., dzień po opublikowaniu Rozporządzenia w Dzienniku Urzędowym, innym niż dziennik urzędowy mający zastosowanie do dostawców usług płatniczych znajdujących się w państwach członkowskich nienależących do strefy euro, dla których powyższy wymóg będzie obowiązkowy, począwszy najpóźniej od 31 października 2016 r. Ponadto należy zauważyć, że powyższy wymóg nie dotyczy schematu polecenia zapłaty B2B SEPA, który nie jest dostępny dla konsumentów jako płatników.

Artykuł 4 – Interoperacyjność

1. Schematy płatnicze, jakie mają być stosowane przez dostawców usług płatniczych w celu realizacji poleceń przelewu i poleceń zapłaty, muszą spełniać następujące warunki:

(a) ich zasady są takie same w odniesieniu do krajowych i transgranicznych transakcji poleceń przelewu w Unii, jak również krajowych i transgranicznych transakcji poleceń zapłaty w Unii; oraz

(b) uczestnicy schematu płatniczego stanowią większość dostawców usług płatniczych z większości państw członkowskich oraz stanowią większość dostawców usług płatniczych w Unii, uwzględniając jedynie dostawców usług płatniczych, którzy realizują odpowiednio polecenia przelewu lub polecenia zapłaty.

Do celów akapitu pierwszego lit. b), w przypadku gdy ani płatnik, ani odbiorca nie są konsumentami, uwzględnia się jedynie państwa członkowskie, w których takie usługi są udostępniane przez dostawców usług płatniczych i jedynie dostawców usług płatniczych świadczących takie usługi.

Komentarz: Obecnie tylko schematy polecenia przelewu/ zapłaty SEPA Europejskiej Rady ds. Płatności spełniają kryteria wskazane w art. 4 ust. 1 lit. a) i b). Należy zwrócić uwagę, że wymóg wskazany w ust. 1 lit. b) ma inne zastosowanie w przypadku schematu polecenia zapłaty B2B SEPA – tzn. przy sprawdzaniu, czy schemat płatności spełnia kryteria „większości dostawców usług płatniczych”, w obliczeniach należy uwzględnić tylko dostawców usług płatniczych, którzy świadczą usługi płatnicze B2B. Wydaje się prawdopodobnym, że gromadzenie stosownych danych oraz możliwość przekazania informacji w tym konkretnym zakresie będzie postrzegane jako obowiązek właściwych organów krajowych.

2. *Operator lub, w przypadku braku formalnego operatora, uczestnicy systemu płatności detalicznych w Unii zapewniają, by ich system płatności wykazywał techniczną interoperacyjność z innymi systemami płatności detalicznych w Unii poprzez stosowanie standardów opracowanych przez międzynarodowe lub europejskie organy normalizacyjne. Ponadto nie mogą oni przyjmować zasad realizowania transakcji, które ograniczają interoperacyjność z innymi systemami płatności detalicznych w Unii. Systemy płatności wyznaczone na podstawie dyrektywy 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych [14] mają jedynie obowiązek zapewnienia technicznej interoperacyjności z innymi systemami płatności wyznaczonymi na podstawie tej samej dyrektywy.*

Komentarz: Odpowiedzialność za zgodność z powyższym postanowieniem ponosi „operator” (lub jeżeli formalnie nie ma „operatora”) uczestnicy stosownego systemu płatności. Można wskazać dwie kategorie systemów płatności detalicznych – systemy uwzględnione i nieuwzględnione w Dyrektywie o ostateczności rozrachunku (SFD). Systemy uwzględnione w Dyrektywie o ostateczności rozrachunku muszą, zgodnie z postanowieniami zawartymi w powyższym artykule, zapewniać techniczną interoperacyjność jedynie z innymi systemami uwzględnionymi w odnośnej dyrektywie, lecz nie z systemami, które nie zostały w niej uwzględnione. Zastosowanie tej zasady nakłada na organy obowiązek monitorowania, aby zapewnić, że takie rozwiązanie nie przekształci się w niezamierzoną przeszkodę na drodze do wydajnego przetwarzania płatności i pełnej zdolności odbiorczej. Wykaz systemów do płatności w euro uwzględnionych w Dyrektywie o ostateczności rozrachunku można na znaleźć na podanej niżej stronie:

http://ec.europa.eu/internal_market/financial-markets/settlement/dir-98-26-art10-national_en.htm

3. *Przetwarzanie poleceń przelewu i poleceń zapłaty nie może być utrudniane przez bariery techniczne.*

Komentarz: Powyższe postanowienie stanowi wyraźne stwierdzenie, że nie można tworzyć żadnych sztucznych barier w zakresie interoperacyjności systemu płatniczego. W związku z powyższym, gdy tylko zostaną opracowane Dodatkowe Usługi Opcjonalne (AOS), należy podać do wiadomości publicznej szczegółowe informacje o takich usługach. Leży to w interesie przejrzystości i wydajności, aby operatorzy systemów płatniczych (tzn. ACH/CSM) udzielali jasnych informacji o świadczonych Dodatkowych Usługach Opcjonalnych. Chociaż Dodatkowe Usługi Opcjonalne nie powinny oddziaływać na interoperacyjność – uzgodnione zasady projektu przewidują, że nie można zaburzać przepływu płatności od punktu wyjściowego do punktu docelowego – poziom usług oferowanych klientom w kategoriach informacji, która może być przesyłana od punktu wyjściowego do punktu docelowego, może być potencjalnie różny w zakresie przepływu międzyinstytucjonalnego w porównaniu do przepływu w obrębie jednej instytucji. Stąd przejrzystość, którą wspierają systemy płatnicze, a którą Dodatkowe Usługi Opcjonalne pomogłyby zapewnić dla klientów w zakresie tego, które informacje będą przekazywane. To byłby kluczowy czynnik dla działalności użytkowników usług płatniczych w celu zapewnienia skutecznej zgodności.

Artykuł 5 – Wymogi dotyczące transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty

ust. 1 lit. (b) muszą oni stosować formaty komunikatów określone w pkt. 1 lit. b) Załącznika przy przekazywaniu transakcji płatniczych do innego dostawcy usług płatniczych lub za pośrednictwem systemu płatności detalicznych;

Komentarz: To jednoznacznie stwierdza, że wszyscy dostawcy usług płatniczych inicjujący transakcje płatnicze, których dotyczy niniejsze Rozporządzenie, będą mieli obowiązek stosowania komunikatów w formacie ISO XML 20022 niezależnie od tego, czy transakcja jest przesyłana bezpośrednio do innego dostawcy usług płatniczych (np. w przypadku dwustronnej wymiany) czy też za pośrednictwem systemu płatności detalicznych. Nie ma wyjątków w przypadku, gdy wysyłający dostawca usług płatniczych jest pośrednim uczestnikiem procesu przekierowującym swoje płatności za pośrednictwem innego dostawcy usług płatniczych w celu przetworzenia takich płatności. Należy zauważyć, że chociaż nie jest to obowiązkowe w odniesieniu do dostawców usług płatniczych w określonych przypadkach transakcji „wewnętrznych”, tzn. kiedy zarówno płatnik, jak i odbiorca mają rachunek płatniczy u tego samego dostawcy usług płatniczych, jak wskazano również w komentarzu do art. 1 ust. 1 na stronie 7 niniejszego dokumentu. (Uwaga: taka elastyczność w odniesieniu do dostawcy usług płatniczych dotyczy jedynie formatu stosowanego w ramach wewnętrznego przetwarzania u dostawcy usług płatniczych w przypadku transakcji „wewnętrznych”). Należy zauważyć również, że zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. b) wymóg, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lit. b), nie dotyczy transakcji płatniczych przetwarzanych i rozliczanych za pośrednictwem systemów obsługujących płatności wysokokwotowe.

Ust. 1 lit. (d) muszą oni zapewnić, aby w przypadku gdy użytkownik usług płatniczych, który nie jest konsumentem ani mikroprzedsiębiorstwem, zainicjuje lub otrzyma indywidualne polecenie przelewu lub indywidualne polecenie zapłaty, które nie są przesyłane indywidualnie, ale łączone ze sobą na potrzeby przekazu, stosowano formaty komunikatów określone w pkt. 1 lit. b) Załącznika. Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego lit. b) dostawcy usług płatniczych, na specjalne żądanie użytkownika usług płatniczych, stosują formaty komunikatów określone w pkt. 1 lit. b) Załącznika w odniesieniu do tego użytkownika usług płatniczych.

Komentarz: Na mocy ostatniego zdania art. 5 ust. 1 lit. (d) użytkownikom usług płatniczych zostaje udzielone ważne prawo, które przewiduje, że mogą zwracać się do swoich dostawców usług płatniczych o akceptację instrukcji płatniczych (dla poleceń przelewu i poleceń zapłaty, których dotyczy niniejsze Rozporządzenie) w formacie XML ISO 20022 począwszy od 1 lutego 2014 r. Należy oczekiwać, że takie prawo będzie szczególnie atrakcyjne dla użytkowników usług płatniczych zainteresowanych zainwestowaniem w systemy/ platformy techniczne, które bezpośrednio obsługują format XML ISO 20022. Należy zauważyć, że w niniejszym postanowieniu nie wprowadzono rozróżnienia pomiędzy przesyłanymi indywidualnie lub „łączonymi” instrukcjami płatniczymi. Dodatkowo prawo do stosowania formatu XML ma zastosowanie również w drugim kierunku (informacje o płatnościach otrzymanych), biorąc pod uwagę sformułowanie „zainicjuje lub otrzyma” w pierwszym zdaniu art. 5 ust. 1 lit. (d). Innymi słowy, użytkownik usług płatniczych będzie mógł także zażądać, aby jego dostawca usług płatniczych otrzymywał informacje dotyczące jego wewnętrznych płatności również w tym formacie, począwszy od 1 lutego 2014 r. Na koniec należy zauważyć, że wprowadzono rozróżnienie pomiędzy dostawcami usług płatniczych znajdującymi się w strefie euro a dostawcami takich usług znajdującymi się w państwach członkowskich poza granicami strefy euro. Ze względu na późniejsze wymagania dotyczące zdolności odbiorczej i migracji do SEPA w odniesieniu do dostawców usług płatniczych znajdujących się poza granicami strefy euro, zgodnie z art. 16 ust. 1 i 8, ich klientom przysługuje jedynie prawo zażądania, aby stosować format XML w odniesieniu do instrukcji płatności SEPA począwszy od 31 października 2016 r.

W odrębnym, ale powiązonym postanowieniu, na mocy pierwszego akapitu art. 5 ust. 1 lit. d), dostawcy usług płatniczych mają obowiązek współpracować z użytkownikami usług płatniczych, aby „zapewnić”, że w przypadku łączonych transakcji płatniczych (tzn. plików z płatnościami) będzie stosowany format ISO 20022 XML w przypadku, gdy to użytkownik usług płatności zainicjuje płatność. Nie ma wątpliwości, że postanowienie to zawiera dwa różne wymagania – wymaganie podstawowe, aby użytkownik usług płatniczych podjął kroki w celu zapewnienia możliwości zachowania zgodności z powyższym postanowieniem oraz dodatkowy wymóg prawny, aby dostawca usług płatniczych „zapewnił”, że taka zgodność została zachowana.

Jednocześnie ogólna idea tego postanowienia, mianowicie przetwarzanie na zasadzie od punktu wyjściowego do punktu docelowego, powinna być należycie uwzględniona: standard ISO 20022 XML ma być również wykorzystywany w obszarach użytkownik – dostawca usług płatniczych, dostawca – użytkownik usług płatniczych, a nie tylko dostawca – dostawca usług płatniczych.

Rozporządzenie nie precyzuje, w jaki sposób użytkownik usług płatniczych ma spełnić obowiązki wynikające dla niego z tego postanowienia. Rozporządzenie milczy również w sprawie działań, które dostawca usług płatniczych powinien podejmować, aby zapewnić zgodność użytkownika usług płatniczych z postanowieniami Rozporządzenia. Użytkownik usług płatniczych ma obowiązek przekazywać dostawcy usług płatniczych dane dotyczące płatności w formacie ISO 20022 XML. W przypadku, gdy użytkownik usług płatniczych nie przekaze dostawcy usług płatniczych zamówienia płatności w formacie ISO 20022 XML, zamówienie płatności zostanie odrzucone.

Aby uniknąć takiego potencjalnego rezultatu, użytkownik usług płatniczych musi podjąć jednoznaczne działania, aby zapewnić zgodność z takim wymogiem. W przypadku wielu użytkowników usług płatniczych można oczekiwać, że będą podejmować takie działania w formie uzgodnienia własnych systemów wewnętrznych ze standardem XML ISO 20022 w celu wsparcia przepływu transakcji SEPA. Przykładowo takie podejście będzie prawdopodobne w przypadku rynków krajowych, na których dotychczasowe krajowe procesy płatności i formaty komunikatów po prostu nie są kompatybilne z obowiązkowymi elementami danych, które użytkownik usług płatności musi przekazywać dostawcy usług płatniczych zgodnie z postanowieniami zawartymi w Załączniku do Rozporządzenia. Podobnie taka sytuacja może mieć miejsce w przypadku, gdy byłby to dla użytkownika usług płatniczych najbardziej efektywny sposób wpisywania danych oraz korzystania z opcjonalnych pól danych w zbiorze danych SEPA.

Jednakże w innych przypadkach użytkownik usług płatniczych może zdecydować się korzystać z usług konwersji, przynajmniej okresowo. Takie usługi będą prawdopodobnie oferowane przez szereg usługodawców będących osobami trzecimi, np. usługodawców ERP i podmiotów specjalizujących się w tworzeniu oprogramowania. Dodatkowo niektórzy dostawcy usług płatniczych mogą oferować usługi konwersji – na życzenie swoich użytkowników usług płatniczych – w celu spełnienia potrzeb klientów na konkurencyjnym rynku. Niezależnie od przypadku, jeżeli dostawcy usług płatniczych będą oferować usługi konwersji, to zgodnie z bieżącą interpretacją (wobec braku jednoznacznej terminologii prawniczej w Rozporządzeniu) takie usługi powinny być w wymiarze operacyjnym całkowicie niezależne od wszystkich późniejszych usług płatniczych oferowanych przez dostawcę usług płatniczych. W rezultacie konwersja będzie zajmować miejsce nadrzędne w stosunku do „odbioru” instrukcji płatniczych przez dostawcę usług płatniczych, a stąd rozpoczęcia cyklu realizacyjnego płatności zgodnie z postanowieniami Dyrektywy ws. usług płatniczych. Ponadto, z punktu widzenia postanowień umownych, usługi konwersji musiałyby być również przedmiotem umowy dwustronnej pomiędzy użytkownikiem usług płatniczych a stroną trzecią lub odpowiednio pomiędzy użytkownikiem a dostawcą usług płatniczych. Należy również zauważyć, że w przypadku, gdy użytkownik usług płatniczych będzie korzystał z usług konwersji formatu, użytkownik będzie niemniej jednak musiał przekazać wymagany zbiór danych zgodnie z postanowieniami zawartymi w Rozporządzeniu.

W celu wdrożenia przepływu informacji dotyczących transakcji SEPA od punktu wyjścia do punktu docelowego dostawcy usług płatniczych mają obowiązek używania komunikatów w formacie ISO XML na potrzeby zgłaszania użytkownikowi usług płatniczych „odbioru” transakcji SEPA, „które podczas przesyłania są (...) ze sobą łączone”. Niemniej jednak podobnie jak w scenariuszu, w którym użytkownik usług płatniczych „inicjuje” transakcje płatności połączone ze sobą podczas przesyłania, niektórzy użytkownicy usług płatniczych mogą zdecydować się korzystać z usług konwersji, aby móc zgłaszać odbiór transakcji SEPA w alternatywnych formatach. Do usług konwersji na potrzeby zgłaszania „odbioru” transakcji mają zastosowanie takie same zasady jak do „inicjowania” płatności w sposób opisany powyżej.

ust. 3 lit. (a) dostawca usług płatniczych odbiorcy musi zapewnić, aby:

(i) odbiorca przekazał elementy danych określone w pkt. 3 lit. a) Załącznika wraz z pierwszym poleceniem zapłaty i jednorazowym poleceniem zapłaty oraz przy każdej następnej transakcji płatniczej,

(ii) płatnik udzielił zgody zarówno odbiorcy, jak i dostawcy usług płatniczych płatnika (bezpośrednio lub pośrednio za pośrednictwem odbiorcy) upoważnienia wraz z późniejszymi zmianami lub unieważnieniem, by były przechowywane przez odbiorcę lub przez podmiot trzeci w imieniu odbiorcy, a odbiorca był informowany o niniejszym obowiązku przez swojego dostawcę usług płatniczych zgodnie z art. 41 i 42 dyrektywy 2007/64/WE;

Komentarz: W celu umożliwienia spełnienia powyższych wymagań dostawca usług płatniczych odbiorcy musi zapewnić przejrzyste postanowienia umowne w przypadku swoich pierwotnych klientów w zakresie polecenia zapłaty (tzn. wierzycieli poleceń zapłaty), w tym odniesienia do wszystkich elementów i wymagań wskazanych w niniejszym postanowieniu.

ust. 3 lit. c) dostawca usług płatniczych płatnika musi przekazać lub udostępnić płatnikowi elementy danych określone w pkt. 3 lit. c) Załącznika;

Komentarz: Dostawca usług płatniczych płatnika ma obowiązek przekazać lub udostępnić płatnikowi elementy danych określone w pkt. 3 lit. c) Załącznika. Interpretacja powyższego postanowienia musi być oparta na równoległym zastosowaniu art. 47 Dyrektywy ws. usług płatniczych, który dotyczy informacji, jakie płatnik ma obowiązek przekazywać lub udostępniać niezależnie od braku jednoznacznego odwołania do tego artykułu w Rozporządzeniu. Dostawca usług płatniczych płatnika w ogóle ma obowiązek przekazywać informacje, jednakże może je również udostępniać, jeżeli tak uzgodniono w umowie ramowej (art. 47 ust. 2 Dyrektyw ws. usług płatniczych). Jeżeli użytkownik usług płatniczych nie jest konsumentem, strony mogą postanowić, że informacje nie będą przekazywane ani udostępniane (art. 30 ust. 2 Dyrektyw ws. usług płatniczych).

ust. 3 lit. d) płatnik musi mieć prawo zlecić swojemu dostawcy usług płatniczych:

(ii) w przypadku, gdy upoważnienie w ramach schematu płatniczego nie przewiduje prawa do zwrotu kwoty transakcji skontrolowanie każdej transakcji polecenia zapłaty oraz sprawdzenie, czy kwota i częstotliwość przedłożonej transakcji polecenia zapłaty odpowiada kwocie i częstotliwości uzgodnionej w upoważnieniu, przed obciążeniem ich rachunku płatniczego w oparciu o informacje dotyczące upoważnienia;

Komentarz: W kontekście schematu SEPA powyższe wymaganie jednoznacznie odnosi się raczej do potencjalnego przyszłego schematu polecenia zapłaty stałokwotowego SEPA niż do podstawowego schematu polecenia zapłaty SEPA (co nie uprawnia płatnika do zwrotu „na żądanie” w terminie 8 tygodni od daty realizacji takiego polecenia).

Dodatkowo powyższe postanowienie – a także postanowienia art. 5 ust. 3 lit. d) ppkt (i) oraz (ii) – nie dotyczą schematu B2B SEPA ani żadnych poleceń zapłaty, w przypadku których płatnik lub odbiorca nie jest konsumentem, biorąc pod uwagę ostatnie zdanie art. 5 ust. 3 lit. d), które brzmi: „W przypadku gdy ani płatnik, ani odbiorca nie są konsumentami, dostawcy usług płatniczych nie są zobowiązani do przestrzegania lit. d) ppkt (i), (ii) lub (iii)”.

4. Oprócz wymogów, o których mowa w ust. 1 odbiorca akceptujący polecenia przelewu podaje swoim płatnikom swój identyfikator rachunku płatniczego określony w pkt. 1 lit. a) Załącznika oraz – do dnia 1 lutego 2014 r. dla krajowych transakcji płatniczych i do dnia 1 lutego 2016 r. dla transgranicznych transakcji płatniczych, ale tylko, gdy jest to konieczne – BIC swojego dostawcy usług płatniczych, gdy zażądano dokonania polecenia przelewu.

5. Przed pierwszą transakcją polecenia zapłaty płatnik podaje swój identyfikator rachunku płatniczego określony w pkt. 1 lit. a) Załącznika. Płatnik podaje BIC dostawcy usług płatniczych płatnika – ale tylko, gdy jest to konieczne – do dnia 1 lutego 2014 r. dla krajowych transakcji płatniczych i do dnia 1 lutego 2016 r. dla transgranicznych transakcji płatniczych.

7. *Po dniu 1 lutego 2014 r. dla krajowych transakcji płatniczych oraz po dniu 1 lutego 2016 r. dla transgranicznych transakcji płatniczych dostawcy usług płatniczych nie mogą wymagać od użytkowników usług płatniczych podawania BIC dostawcy usług płatniczych płatnika lub dostawcy usług płatniczych odbiorcy.*

Komentarz: Powyższe zmiany zostały wprowadzone w tekście Rozporządzenia 260/2012 na późnym etapie końcowych negocjacji pomiędzy Instytucjami Europejskimi w celu uczynienia przejścia na SEPA bardziej zrozumiałym dla konsumentów.

W efekcie po upływie wskazanych terminów (pod warunkiem skorzystania przez państwa członkowskie z opcjonalnego postanowienia przejściowego, zawartego w art. 16 ust. 6) dostawcy usług płatniczych już nie mogą traktować przekazywania BIC dostawcy usług płatniczych płatnika lub dostawcy usług płatniczych odbiorcy jako obowiązkowy wymóg wobec swoich użytkowników usług płatniczych. To nie oznacza, że użytkownicy usług płatniczych nie mogą przekazywać BIC, jeżeli tak zdecydują, tylko że dostawca usług płatniczych nie może tego wymagać.

W przypadku konsumentów kluczowego rynku docelowego w kontekście powyższego postanowienia należy pamiętać, że na mocy art. 75 Dyrektywy ws. usług płatniczych dostawca usług płatniczych ponosi odpowiedzialność za wszelkie przypadki "niewykonania lub wadliwego wykonania" płatności. W związku z tym, jeżeli zostanie uzyskany BIC w uzupełnieniu kodu IBAN przedstawionego przez konsumenta, a kod BIC okaże się nieprawidłowy, dostawca usług płatniczych będzie odpowiedzialny w przypadku, gdy płatność nie zostanie odebrana przez dostawcę usług płatniczych odbiorcy. Z tego względu, w obliczu trwających rozmów w branży dotyczących możliwości generowania prawidłowego kodu BIC w uzupełnieniu kodu IBAN przedstawionego przez użytkownika usług płatniczych, jest prawdopodobne, że będzie zachodzić konieczność korzystania z rozwiązań opartych na krajowych bazach danych BIC/IBAN razem z alternatywnymi metodami obsługi niewielkiej liczby płatności transgranicznych, zlecanych przez konsumentów lub w przypadku braku takich rozwiązań - opracowania ich. –.

W przypadku użytkowników usług płatniczych będących podmiotami korporacyjnymi sytuacja wygląda nieco inaczej niezależnie od znacznie większego wolumenu i średniej wartości korporacyjnych transakcji płatniczych, wyższego stopnia złożoności w kontekście wymagań dotyczących usług finansowych, obecnym przyzwyczajeniem do korzystania z kodów BIC i IBAN w kontekście płatności obsługiwanych za pomocą systemów do obsługi płatności wysokokwotowych w UE oraz pozostałego globalnego przepływu płatności, a także faktu, że ma zastosowanie inny zakres odpowiedzialności – ponieważ art. 75 Dyrektywy ws. usług płatniczych zawiera postanowienia, na mocy których może mieć zastosowanie klauzula *opt-out*.

W tym kontekście, pomimo spełnienia wymagań przewidzianych w Rozporządzeniu 260/2012, dostawca usług płatniczych nie może nalegać, aby użytkownik usług płatniczych będący podmiotem korporacyjnym przekazał kod BIC po upływie terminów wskazanych w Rozporządzeniu. Wydaje się prawdopodobnym, że w praktyce większość podmiotów korporacyjnych zdecyduje się na przekazywanie kodu BIC z przyczyn wskazanych powyżej oraz ze względu na chęć minimalizacji ryzyka opóźnionego lub nawet nieprawidłowego wykonania płatności.

8. *Dostawca usług płatniczych płatnika i dostawca usług płatniczych odbiorcy nie mogą nakładać dodatkowych opłat ani innych prowizji w związku z procesem odczytu, który automatycznie generuje upoważnienie dotyczące transakcji płatności zainicjowanych za pośrednictwem lub za pomocą karty płatniczej w punkcie sprzedaży, które skutkują poleceniem zapłaty.*

Komentarz: Powyższe postanowienie jednoznacznie odnosi się do szczególnych okoliczności związanych z niemieckim schematem ELV (lub innymi podobnych schematów, jeżeli takowe występują, które mogą być obecnie użytkowane w państwach członkowskich).

Artykuł 7 – Ważność upoważnień i prawo do zwrotu kwoty transakcji

1. *Ważna autoryzacja dla odbiorcy w ramach powtarzającego się polecenia zapłaty w ramach dotychczasowego schematu sprzed dnia 1 lutego 2014 r. pozostaje ważna po tym dniu i jest uznawana za udzieloną dostawcy usług płatniczych płatnika zgodę na wykonywanie powtarzających się poleceń zapłaty pobieranych przez tego odbiorcę zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w przypadku braku przepisów krajowych lub umów konsumenckich przedłużających ważność upoważnień polecenia zapłaty.*

2. *Upoważnienia, o których mowa w ust. 1, pozwalają na bezwarunkowy zwrot kwoty transakcji oraz zwrot kwoty transakcji do daty dokonania zwracanej płatności, w przypadku gdy taki zwrot kwoty transakcji został przewidziany w ramach istniejącego upoważnienia.*

Komentarz: Jest to bardzo pozytywne postanowienie opracowane z myślą o zmniejszeniu kosztów przejścia na schemat Polecenia Zapłaty SEPA poprzez umożliwienie dalszego stosowania autoryzacji i upoważnień w ramach dotychczasowego schematu Polecenia Zapłaty na potrzeby jednego ze schematów Polecenia Zapłaty SEPA.

Postanowienia zawarte w niniejszym artykule nie podlegają ograniczeniu w zakresie zastosowania do określonych kategorii płatników, dlatego z logicznego punktu widzenia mają one zastosowanie w takim stopniu do upoważnień konsumentów, jak i upoważnień klientów korporacyjnych. Jednakże należy zauważyć, że art. 7 ust. 2 przewiduje bardzo konkretne ograniczenie i środek ochrony przy jednoznacznym stwierdzeniu, że prawa do zwrotu nie mogą podlegać żadnemu ograniczeniu przy przeniesieniu dotychczasowych upoważnień do schematu SEPA w oparciu o postanowienia zawarte w art. 7 ust. 1. Przykładowo, jeżeli dotychczasowy schemat Polecenia Zapłaty, w ramach którego podpisano upoważnienie, zabezpieczał płatnika na mocy “niekwestionowanego prawa do zwrotu”, takie upoważnienie może zostać przeniesione raczej do zasadniczego schematu Polecenia Zapłaty SEPA, w którym mają zastosowanie podobne środki ochronne, niż do (potencjalnego, przyszłego) schematu Polecenia Zapłaty Stałej Kwoty SEPA (dla konsumentów) lub schematu Polecenia Zapłaty B2B SEPA (dla klientów korporacyjnych), które nie przewidują takiej funkcji.

W krajach, w których powyższa kwestia została rozwiązana w prawie krajowym lub w umowach z klientami przed wejściem w życie Rozporządzenia 260/2012, powyższe postanowienie nie będzie miało istotnych skutków. W Niemczech przeciwnie – postanowienie to było bardzo wyczekiwane, ponieważ w kraju tym nie zapewniono prawnej ważności upoważnienia przy wdrażaniu systemu dostawców usług płatniczych.

Artykuł 8 – Opłaty interchange od transakcji poleceń zapłaty

1. Bez uszczerbku dla ust. 2 do transakcji polecenia zapłaty nie mają zastosowania ani wielostronna opłata interchange za pojedynczą transakcję polecenia zapłaty, ani inne uzgodnione opłaty o równoważnym celu lub skutku.

2. W przypadku R-transakcji może być stosowana wielostronna opłata interchange, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki:

(a) umowa służy skutecznemu przypisaniu kosztów dostawcy usług płatniczych, który zainicjował R-transakcję lub którego użytkownik usług płatniczych zainicjował taką transakcję w zależności od przypadku przy jednoczesnym uwzględnieniu kosztów transakcji oraz zapewnieniu, by płatnik nie został automatycznie obciążony, a dostawca usług płatniczych nie mógł obciążać użytkowników usług płatniczych w odniesieniu do opłat za danego rodzaju R-transakcje, które przekraczają koszty poniesione przez dostawcę usług płatniczych w związku z takimi transakcjami;

(b) opłaty za R-transakcje opierają się ściśle na kosztach;

(c) wysokość opłat nie przekracza rzeczywistych kosztów obsługi R-transakcji przez najbardziej efektywnego pod względem kosztów porównywalnego dostawcę usług płatniczych, który pod względem wolumenu transakcji i charakteru usług jest reprezentatywną stroną umowy;

(d) stosowanie opłat zgodnie z lit. a), b) i c) zapobiega nakładaniu przez dostawcę usług płatniczych na ich użytkowników usług płatniczych dodatkowych opłat związanych z kosztami, które są pokryte przez opłaty interchange;

(e) nie istnieje praktyczna i ekonomicznie opłacalna alternatywa dla umowy, która umożliwiałaby równie skuteczną lub bardziej skuteczną obsługę R-transakcji przy takich samych lub niższych kosztach dla konsumentów.

Do celów akapitu pierwszego przy obliczaniu opłat za R-transakcje uwzględnia się jedynie te kategorie kosztów, które są bezpośrednio i jednoznacznie powiązane z obsługą R-transakcji. Koszty te są dokładnie określone. Rozbicie łącznych kosztów, w tym odrębne określenie każdego z ich elementów, stanowi przedmiot umowy, aby umożliwić łatwą kontrolę i monitorowanie.

3. Ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do umów jednostronnych dostawcy usług płatniczych i do umów dwustronnych między dostawcami usług płatniczych o celu lub skutku równoważnym z umową wielostronną.

Komentarz: Chociaż w pierwszym ustępie art. 8 Rozporządzenia zabrania się opłat interchange od transakcji polecenia zapłaty lub innych wynagrodzeń, które wynikają z uzgodnień „wielostronnych”, w drugim ustępie tego samego artykułu dopuszcza się opłaty wynikające z uzgodnień „wielostronnych” od R-transakcji w określonych okolicznościach. W ostatnim ustępie art. 8 stwierdzono, że zabronione są również umowy „jednostronne” i „dwustronne”, których cele lub skutki są równoważne z celami i skutkami umowy „wielostronnej”.

W naszym rozumieniu z ostatniego ustępu wynika, że umowy „jednostronne” i „dwustronne”, które nie powodują de facto umowy „wielostronnej”, są dopuszczalne.

Jeżeli chodzi o art. 8 ust. 2 lit. d), w naszym rozumieniu celem przewidzianego tam wymogu jest jednoznaczne wskazanie, że dostawca usług płatniczych nie może dodatkowo obciążyć użytkownika usług płatniczych za koszty, które już zostały pokryte w drodze wielostronnej opłaty interchange od R-transakcji. Wymóg przewidziany w art. 8 ust. 2 lit. d) w oczywisty sposób ma również zastosowanie w ramach art. 8 ust. 8, który w ogólności nawiązuje do ust. 1 i 2 art. 8.

Artykuł 9 – Dostępność płatności

1. Płatnik wykonujący polecenie przelewu na rzecz odbiorcy posiadającego rachunek płatniczy znajdujący się w Unii nie podaje nazwy państwa członkowskiego, w którym ma się znajdować ten rachunek płatniczy, pod warunkiem że rachunek płatniczy posiada zdolność odbiorczą zgodnie z art. 3.

2. Odbiorca przyjmujący polecenie przelewu lub stosujący polecenie zapłaty celem pobrania środków od płatnika posiadającego rachunek płatniczy znajdujący się w Unii nie podaje nazwy państwa członkowskiego, w którym ma się znajdować ten rachunek płatniczy, pod warunkiem że rachunek płatniczy posiada zdolność odbiorczą zgodnie z art. 3.

Komentarz: Powyższy artykuł jest jednym z tych, które weszły w życie w dniu 31 marca 2012 r., jeden dzień po opublikowaniu Rozporządzenia SEPA w Dzienniku Urzędowym. Artykuł ten dotyczy wszystkich płatników i odbiorców płatności wchodzących w zakres Rozporządzenia. Celem powyższego artykułu jest m. in. umożliwienie każdemu klientowi dokonywanie i odbierania wszelkich płatności w ramach jednolitego rynku płatności z wykorzystaniem jednego rachunku w jednej lokalizacji. Jednakże niektóre kraje posiadają określone procesy krajowe dotyczące płatności kwot podatku i/lub wynagrodzenia, w przypadku których użytkownicy muszą posiadać rachunek w kraju, w którym dokonuje takiej płatności i/lub dokonywać płatności za pośrednictwem lokalnych instytucji finansowych. Dodatkowo, z technicznego i informacyjnego punktu widzenia, lokalne procesy płatności kwot podatku (jak również inne rodzaje transakcji, np. płatności kwot wynagrodzenia) często mają inną treść i strukturę komunikatów dotyczących płatności. Logicznym skutkiem powyższego postanowienia jest to, że państwa członkowskie będą musiały teraz podjąć działania mające na celu modyfikację wszelkich istniejących przepisów lokalnych, które mogłyby w inny sposób uniemożliwić pełne wdrożenie takiego postanowienia, a stąd zapewnić, że wszystkie rodzaje transakcji poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro (z wyjątkiem tych przetwarzanych za pośrednictwem systemu obsługującego płatności wysokokwotowe) mogą być wykonywane z wykorzystaniem schematów SEPA.

Artykuł 10 – Właściwe organy

Artykuł 11 – Sankcje

art. 10 ust. 2 Państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 1 lutego 2013 r. o właściwych organach wyznaczonych na mocy ust. 1. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję i Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – EUNB) o wszelkich późniejszych zmianach dotyczących tych organów.

art. 11 ust. 1 Państwa członkowskie ustanawiają do dnia 1 lutego 2013 r. przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszeń niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich wdrożenia. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych przepisach i środkach do dnia 1 sierpnia 2013 r. oraz powiadamiają ją niezwłocznie o każdej późniejszej zmianie, która ich dotyczy.

Komentarz: Jak zawsze w przypadku rozporządzenia unijnego sankcje należy ustanowić na poziomie krajowym. Należy zauważyć, że do dnia 1 lutego 2013 r. państwa członkowskie mają obowiązek powiadomić Komisję o wyborze właściwych organów krajowych oraz przedstawić swoje systemy sankcji.

Artykuł 16 – Przepisy przejściowe

3. Państwa członkowskie mogą zezwalać swoim właściwym organom na zwolnienie ze wszystkich lub niektórych wymogów, o których mowa w art. 6 ust. 1 i 2, w odniesieniu do transakcji polecenia przelewu lub polecenia zapłaty, których łączny udział w rynku, zgodnie z oficjalnymi statystykami płatniczymi publikowanymi corocznie przez EBC, nie przekracza 10 % całkowitej liczby transakcji polecenia przelewu lub polecenia zapłaty w danym państwie członkowskim do dnia 1 lutego 2016 r.

7. W przypadku, gdy państwo członkowskie zamierza skorzystać z odstępstwa przewidzianego w ust. 1, 3, 4, 5 lub 6, powiadamia o tym odpowiednio Komisję do dnia 1 lutego 2013 r., a następnie zezwala właściwym organom na zwolnienie odpowiednio z części lub ze wszystkich wymogów określonych w art. 5, art. 6 ust. 1 i 2 oraz w Załączniku w przypadku odnośnych transakcji płatniczych, o czym mowa w odpowiednich ustępach lub akapitach, przez okres nieprzekraczający okresu obowiązywania takiego odstępstwa. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o transakcjach płatniczych objętych odstępstwem oraz o wszelkich późniejszych zmianach.

Komentarz: Należy zauważyć, że do dnia 1 lutego 2013 r. państwa członkowskie mają obowiązek powiadomić Komisję w każdym przypadku, gdy podjęto decyzję o powołaniu się na przepisy przejściowe zawarte w art. 16 ust. 3. Jednakże, zważywszy na ogromne znaczenie jak najwcześniejszego wyjaśnienia tej kwestii na rynku, oczekuje się, że stosowne państwa członkowskie powiadomią Komisję znacznie wcześniej niż powyżej wskazany termin. Zasadniczo w bardziej ogólnym wymiarze państwa członkowskie powinny bezzwłocznie informować wszystkie strony zainteresowane o swoich zamiarach w odniesieniu do wszystkich przepisów przejściowych przewidzianych w art. 16 w celu umożliwienia sprawnego i zorganizowanego przejścia na system SEPA.

8. Dostawcy usług płatniczych znajdujący się w państwie członkowskim, którego walutą nie jest euro oraz użytkownicy usług płatniczych korzystający z usług płatniczych w takim państwie członkowskim muszą do dnia 31 października 2016 r. spełnić wymogi określone w art. 4 i 5. Operatorzy systemów płatności detalicznych w państwie członkowskim, którego walutą nie jest

euro, muszą spełnić do dnia 31 października 2016 r. wymogi art. 4 ust. 2.

Jeśli jednak do dnia 31 października 2015 r. euro zostanie wprowadzone jako waluta w danym państwie członkowskim, dostawcy usług płatniczych lub, w stosownych przypadkach, podmioty systemów płatności detalicznych znajdujące się w tym państwie członkowskim oraz użytkownicy usług płatniczych korzystający z usług płatniczych w tym państwie członkowskim muszą spełniać odpowiednie wymogi w terminie jednego roku od dnia wejścia danego państwa członkowskiego do strefy euro, jednak nie wcześniej niż w odpowiednich terminach określonych dla państw członkowskich, których walutą w dniu 31 marca 2012 r. jest euro.

Komentarz: Państwa członkowskie, w których obowiązuje inna waluta niż euro muszą zapewnić – obok systemów płatności detalicznych – zgodność z wymaganiami przewidzianymi w art. 4 i 5 do dnia 31 października 2016 r. To może stanowić źródło problemów dla dostawców usług płatniczych w państwach członkowskich należących do strefy euro w okresie od 1 lutego 2014 r. do 1 listopada 2016 r. w zakresie przetwarzania transakcji na rzecz państw członkowskich nienależących do strefy euro. Dostawcy usług płatniczych w państwach członkowskich należących do strefy euro mają obowiązek zapewnić w terminie do 1 lutego 2014 r. zgodność z wymaganiami dotyczącymi transakcji do państw członkowskich nienależących do strefy euro, jednakże dostawcy usług płatniczych w państwach członkowskich UE nienależących do strefy euro nie mają obowiązku zapewnić zdolności odbiorczej transakcji SEPA w takim terminie, a systemy płatności detalicznych w euro w państwach członkowskich UE nienależących do strefy euro nie mają obowiązku zapewnić zgodności z wymogiem w zakresie interoperacyjności, o których mowa w art. 4 ust. 2 w terminie do dnia 31 października 2016 r. Asymetria i potencjalne ryzyka związane z przetwarzaniem płatności od punktu wyjścia do punktu docelowego mogą ewentualnie obejmować niezamierzone skutki takich przepisów.

Artykuł 17 – Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 924/2009

(2) następujący akapit zastępuje art. 3 ust. 1:

“1. Opłaty nałożone przez dostawcę usług płatniczych na użytkownika usług płatniczych z tytułu płatności transgranicznych będą takie same jak opłaty nałożone przez dostawcę usług płatniczych na użytkownika usług płatniczych z tytułu odpowiednich płatności krajowych dokonywanych w tej samej wysokości i walucie.”

Komentarz: Niniejszy artykuł znosi dotychczasowe ograniczenie kwotowe w wysokości 50 000 GBP, które dotychczas miało zastosowanie do niniejszego postanowienia na mocy Rozporządzenia 924/2009. Zmiana ta skutkuje rozszerzeniem zasady równych opłat na „odpowiednie” krajowe i transgraniczne transakcje polecenia przelewu i polecenia zapłaty o jednakowej wartości na transakcje płatnicze w euro niezależnie od ich kwoty.

Powyższy wymóg ma zastosowanie od 31 marca 2012 r., ponieważ jest to jedno z postanowień, które weszły w życie bezzwłocznie po wejściu w życie Rozporządzenia 260/2012.

Należy zauważyć, że zakres obowiązywania powyższego wyrobu jest taki sam jak pierwotny zakres wskazany w Rozporządzeniu 924/2009 – innymi słowami, nie wykluczono płatności przetwarzanych za pośrednictwem.

(4) następujący akapit zastępuje art. 5 ust. 1:

“1. Począwszy od 1 lutego 2016 r., państwa członkowskie zwolnią dostawców usług płatniczych z obowiązku przedkładania krajowego sprawozdania rozliczeniowego w zakresie statystyk saldowych dla transakcji płatniczych ich klientów.”

Komentarz: Powyższa zmiana, bardzo pozytywna pod kątem podniesienia skuteczności procesu przetwarzania płatności w obszarze SEPA, wymaga, aby państwa członkowskie, które nie zniosły w odniesieniu do dostawców usług płatniczych obowiązku przedkładania krajowych raportów rozliczeniowych na potrzeby statystyk saldowych w zakresie transakcji płatniczych ich klientów, dokonały całkowitego zniesienia takiego obowiązku w terminie do 1 lutego 2016 r.

Załącznik pkt 3 lit. (a) ppkt (iv)

Artykuł 5 ust. 3 – Dostawcy usług płatniczych realizują polecenia zapłaty zgodnie z następującymi wymogami z zastrzeżeniem wszelkich obowiązków ustanowionych w prawie krajowym wdrażającym dyrektywę 95/46/WE:

(a) dostawca usług płatniczych odbiorcy musi zapewnić, aby:

(i) odbiorca przekazał elementy danych określone w pkt 3 lit. a) Załącznika wraz z pierwszym poleceniem zapłaty i jednorazowym poleceniem zapłaty oraz przy każdej następnej transakcji płatniczej,

Załącznik 3 – Oprócz wymagań wskazanych w pkt. 10 do transakcji polecenia będą mieć zastosowanie następujące wymagania:

(a) elementy danych, o których mowa w art. 5 ust. 3 lit. a) ppkt (i):

(iv) jeżeli dotyczy, imię i nazwisko/ nazwa płatnika,

Komentarz: Zgodnie z powyższym postanowieniem zawartym w Załączniku płatnik ma obowiązek (w odniesieniu do Poleceń Zapłaty) podać dostawcy usług płatniczych swoje imię i nazwisko/ nazwę jako jeden z obowiązków elementów danych przy inicjalizacji transakcji DD, pod warunkiem dostępności takiej informacji.

Dlatego też z logicznego punktu widzenia Rozporządzenie nie nakłada obowiązku przekazywania imienia i nazwiska/ nazwy płatnika w takich istniejących (i potencjalnych przyszłych) przypadkach, w których takie informacje nie są dostępne. Jako aktualny przykład takiej sytuacji można podać system ELV, w którym dane płatnika pobierane z karty płatniczej płatnika w celu inicjalizacji transakcji ELV nie zawierają imienia i nazwiska/ nazwy płatnika.

Jednakże to wydaje się nie mieć wpływu na bieżącą sytuację tradycyjnych poleceń zapłaty, w których płatnik podaje obecnie swoje imię i nazwisko/ imię w ramach upoważnienia udzielonego na rzecz wierzyciela (płatnika), nie tylko w kontekście potencjalnych korzyści, które to przynosi w obszarach przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i oszustw finansowych. Dla informacji czytelnika imię i nazwisko/ nazwa płatnika stanowi obecnie obowiązkowy element danych w Schemacie Polecenia Zapłaty SEPA Europejskiej Rady ds. Płatności.

5 WYKAZ AKRONIMÓW

MS – państwo członkowskie

PSD – Dyrektywa w sprawie usług płatniczych Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE

PSP – dostawcy usług płatniczych

PSU – użytkownicy usług płatniczych

SEPA – Jednolity Obszar Płatności w Euro

SFD – Dyrektywa 2009/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 maja 2009 r. zmieniająca dyrektywę 98/26/WE w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych oraz dyrektywę 2002/47/WE w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych w odniesieniu do systemów powiązanych i do wierzytelności kredytowych

